

Projectplan ecologie Buizerd Ziedewij

Arnhem, 11 juni 2020

Colofon

Titel : Projectplan ecologie
Subtitel : Buizerd Ziedewij

Projectnummer : 19.162b
Datum : 11 juni 2020

Veldonderzoek : J. Boer
Auteur(s) : J. Boer

Collegiale toets : S. Klein Brinke

Opdrachtgever : Agel Adviseurs B.V.
Contactpersoon : J. Sips

Bezoekadres : Snelliusweg 40-18
Postcode : 6827 DH Arnhem
Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1.	Algemene informatie.....	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Gebiedsbeschrijving	5
2.	Werkzaamheden en planning	6
2.1	Werkzaamheden.....	6
2.2	Werkwijze werkzaamheden.....	6
2.3	Planning werkzaamheden.....	6
3.	Verbodsbepalingen	7
3.1	Artikel 3.1 Wnb Vogelrichtlijnsoorten.....	7
4.	Ecologische inventarisatie	8
4.1	Methode inventarisatie	8
4.2	Actualiteit inventarisatiegegevens.....	8
4.3	Locatie inventarisatiegegevens.....	8
5.	Resultaten van de inventarisatie	9
5.1	Planten.....	9
5.2	Dieren	9
6.	Effecten	11
6.1	Effecten: kwantiteit	11
6.2	Effecten: kwaliteit.....	11
6.3	Monitoring.....	11
7.	Gunstige staat van instandhouding	12
8.	Maatregelen.....	13
8.1	Maatregel	13
8.2	Locatie maatregel	13
8.3	Doel maatregel	13
8.4	Effectiviteit maatregel	13
8.5	Afhankelijkheid van derden	14
9.	Alternatieven.....	15
9.1	Alternatieve locatie	15
9.2	Alternatieve inrichting	15
9.3	Alternatieve werkwijze	15
9.4	Alternatieve planning	15
	Literatuur	16
	Websites	16

1. Algemene informatie

Projectnaam: Natuurgoed Ziedewij

Aanvrager: Agel Adviseurs B.V.

1.1 Inleiding

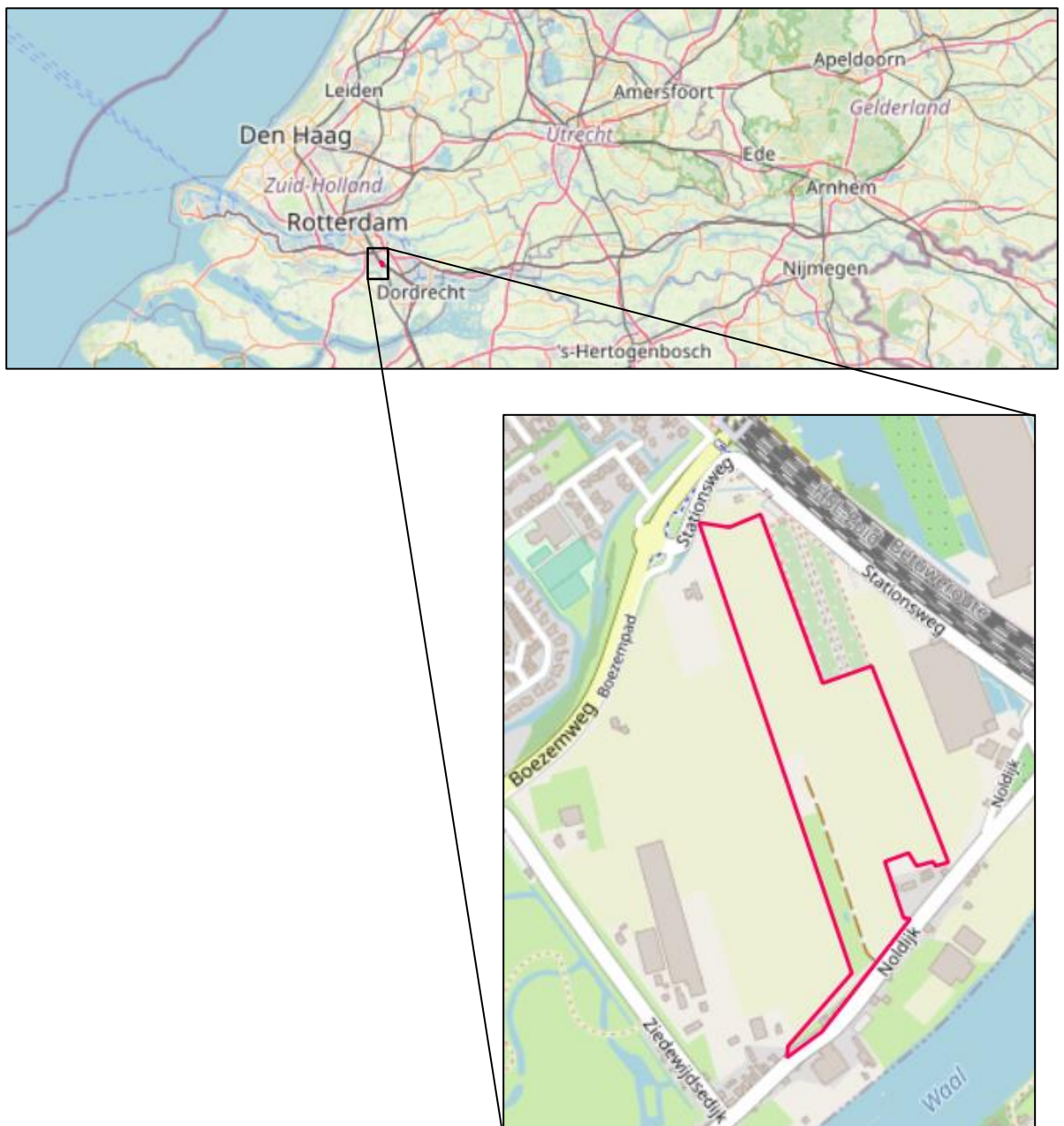
In Zuid-Holland, in Barendrecht, is het voornemen een natuurgoed te realiseren. Het gebied wordt een natuur- en beleavingsgebied, waar gedeeltelijk een voedselbos zal worden gerealiseerd. Ook wordt er ruimte gemaakt voor recreatie. Fiets- en looppaden worden in het gebied gerealiseerd. De initiatiefnemer voor dit project is de heer Paul Casteleijn.

In 2019 is door Ekoza B.V. in opdracht van Agel Adviseurs een ecologische quickscan (Ekoza, 2019) uitgevoerd op deze locatie. Tijdens deze quickscan is een actief nest van de buizerd aangetroffen. Tevens is de grote modderkruiper aangetroffen (Ekoza, 2020). Voor deze soort zal een apart ontheffingstraject worden ingezet. Ten behoeve van het natuurgoed zal het bosschage worden gekapt. Om verstoring voor de buizerd te minimaliseren, is een projectplan opgesteld.

In hoofdstuk 2 staan de werkzaamheden en planning weergegeven, de verbodsbepalingen in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt de inventarisatiemethode toegelicht, in hoofdstuk 5 de bevindingen. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de effecten van de werkzaamheden, in hoofdstuk 8 de maatregelen. Tenslotte worden in hoofdstuk 9 alternatieven overwogen.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft bijna 10 hectare aan land gelegen in Barendrecht in de provincie Zuid-Holland. Het huidige gebied bestaat voornamelijk uit akkers en weilanden en strekt zich vanaf de Noldijk tot aan de Stationsweg. Er is groen aanwezig in de vorm van solitaire groepjes bomen en struiken aan de westelijke kant. Ook zijn er enkele bosschages te vinden in het plangebied. Langs de randen van de akkers en weilanden liggen vele sloten, die allemaal in verbinding met elkaar staan. Het plangebied grenst aan enkele volkstuinen. Ten noorden ligt station Barendrecht, het spoor ligt vlak langs het plangebied. De Waal bevindt zich direct ten zuiden van de locatie.

Figuur 1. Het plangebied (rood).

2. Werkzaamheden en planning

2.1 Werkzaamheden

Het plangebied zal heringericht worden. De bosschage waarin de buizerdhorst (nest) is aangetroffen wordt gekapt. De herinrichting vindt plaats voor de realisatie van een natuur- en beleavingsgebied Ziedewij. Op de locatie van de huidige akkers wordt een voedselbos gerealiseerd, een erfbos en een parkeerterrein. Op de locatie zal ook gerecreëerd worden. Hiervoor worden enkele sloten gedempt en vergraven en een fietspad worden aangelegd. Op het terrein komt een voedselbos te staan, waarop op een duurzame manier voedsel wordt geproduceerd. Ook is het voornemen duurzame vakantieverblijven op het terrein te realiseren.

2.2 Werkwijze werkzaamheden

Het bosschage waar de buizerd in broedt wordt gekapt.

2.3 Planning werkzaamheden

De bomen zullen gekapt worden in de winter van 2020, buiten de kwetsbare periode van de buizerd. Het voornemen is de bomen te kappen begin december 2020.

3. Verbodsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt per soort ingegaan op de verbodsbepalingen welke overtreden worden met een beschrijving hoe en waarom de verbodsbepaling wel of niet wordt overtreden. Het gaat hier om één soort, de buizerd. De buizerd is een soort die valt onder Vogelrichtlijn en heeft een jaarrond beschermd nest.

3.1 Artikel 3.1 Wnb Vogelrichtlijnsoorten

3.1 lid 1 doden

3.1 lid 1 vangen

3.1 lid 2 Nesten, rustplaatsen of eieren vernielen of wegnemen

3.1 lid 3 Eieren rapen en onder zich hebben

3.1 lid 4 verstoren

De ontheffing zal worden aangevraagd voor artikel 3.1 lid 2, het wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren vernielen of wegnemen.

4. Ecologische inventarisatie

Op 30 april 2019 heeft de ecologische quickscan plaatsgevonden voor natuurgood Ziedewij (Ekoza, 2019). Tijdens deze quickscan is het gehele gebied gecontroleerd op de aanwezigheid van (jaarrond beschermde) vogelnesten. Tijdens dit veldbezoek is een nest aangetroffen. Hierbij was te zien dat de buizerd vanaf het nest vloog en vervolgens roepend in de omgeving aanwezig bleef. Met dit bezoek is gelijk de functie van het nest aangetoond.

Om te bepalen wat de actuele status van het nest is, heeft op 1 april 2020 een tweede veldbezoek plaatsgevonden. De buizerdhorst was duidelijk uitgebreid ten opzichte van het broedseizoen ervoor. Tijdens het veldbezoek was het paartje buizerd alarmerend aanwezig rondom het nest.

Figuur 2. Buizerdhorst in het plangebied (01-04-2020).

4.1 Methode inventarisatie

Op 30 april 2019 is het gehele plangebied en de directe omgeving onderzocht op aanwezigheid of mogelijkheden voor beschermde flora en fauna. Onder andere is tijdens dit bezoek uitgebreid gezocht naar aanwezigheid van (jaarrond) beschermde nesten van vogels, waarbij één jaarrond nest is aangetroffen (Figuur 3). Er zijn geen verdere jaarrond beschermde nesten aangetroffen op de locatie. Op 1 april 2020 heeft een tweede veldbezoek plaatsgevonden, om de actuele status van het nest te bepalen. Hierbij is, net zoals het voorgaande jaar, intensief gezocht naar jaarrond beschermde nesten. Er zijn geen nieuwe nesten aangetroffen tijdens dit bezoek, buiten het eerder genoemde buizerdhorst om.

4.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Het laatste veldbezoek heeft plaatsgevonden op 1 april 2020, in het meest recente broedseizoen van de buizerd.

4.3 Locatie inventarisatiegegevens

Het onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de grenzen van het natuurgebied, zoals aangegeven in Figuur 1.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de resultaten van de inventarisatie en de waarde van het gebied en de omgeving per soort.

1. Welke groeiplaatsen zijn aanwezig
2. Wat is de verspreiding van de soort in de omgeving van het plangebied
3. Waar en in welke omvang potentieel geschikte groeiplaatsen aanwezig zijn in de omgeving.

1. Welke beschermde soorten zijn aanwezig
2. Zijn er voortplantings- of vaste rust of verblijfplaatsen aanwezig
3. Wat is de omvang van de populatie
4. Beschrijving van het netwerk waarvan de populatie deel uitmaakt
5. Foerageergebieden, migratie- en vliegroutes
6. De eisen die de soort aan de omgeving stelt en de mate waarin er in de omgeving geschikt leefgebied aanwezig is welke als alternatief kunnen dienen en in welke mate deze gebieden voor de soort bereikbaar zijn.

- # Projectplan ecologie Buizerd Ziedewij

3. Het gaat om één nest. Er zijn geen andere nesten van de buizerd of andere broedparen binnen of in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen.
4. Buiten het bosschage waar het nest zich bevindt, zijn er geen bomen binnen het plangebied. Gezien de aard van de omgeving rondom het plangebied, zullen er meer broedparen buizerd aanwezig zijn. Deze zijn niet in kaart gebracht.
5. De buizerd is een opportunistische eter. Kleinere zoogdieren vormen een groot deel van zijn dieet, maar ook regenwormen, kevers amfibieën, jonge vogels en aas wordt gegeten. Het open land, met name de akkers en weilanden, vormen hoogstwaarschijnlijk zijn jachtterritorium. Van vaste migratie- of vliegroutes maakt de buizerd geen gebruik.
6. De gehele omgeving van het plangebied mag als leefgebied van de buizerd beschouwd worden.

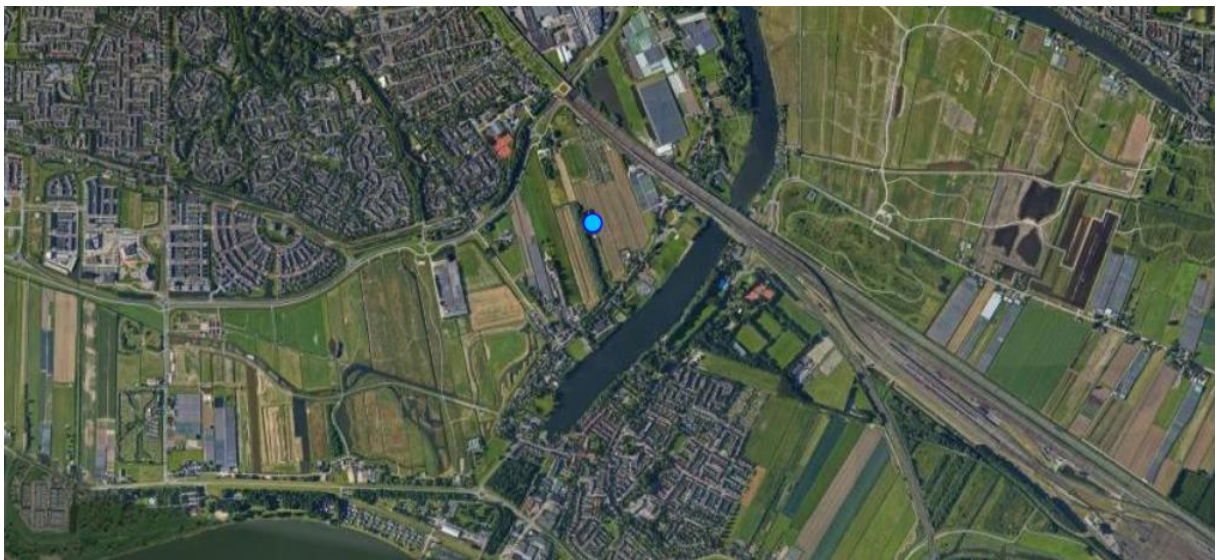
6. Effecten

6.1 Effecten: kwantiteit

De horst van het buizerdpaar gaat verloren door de kap van de bomen. Hiermee gaat één vaste voortplantingsplek van de buizerd verloren. Het buizerdpaar zelf ondervindt geen verstoring aangezien de kap zal plaatsvinden buiten het broedseizoen.

6.2 Effecten: kwaliteit

Het plangebied zelf zal daarbij in mindere mate geschikt zijn voor de buizerd ten gevolge van het realiseren van het natuurgood. In de omgeving rondom het plangebied zijn meerdere bosschages en akkers aanwezig (Figuur 4). Hierdoor is er voldoende potentieel nestmogelijkheid en foerageergebied in de omgeving, waardoor het effect beperkt zal zijn. Buizerds zeer flexibel. Meestal hebben zij binnen een territorium 2 tot 3 horsten. Ongeveer de helft van de buizerdparen bouwt elk broedseizoen een nieuw nest (RVO, 2014). Het buizerdnest zal verloren gaan, maar door de natuurlijke inrichting bieden de nu kale akkers mogelijk kansen voor andere dier- en plantensoorten.

Figuur 4. De omgeving van de buizerdhorst (blauw).

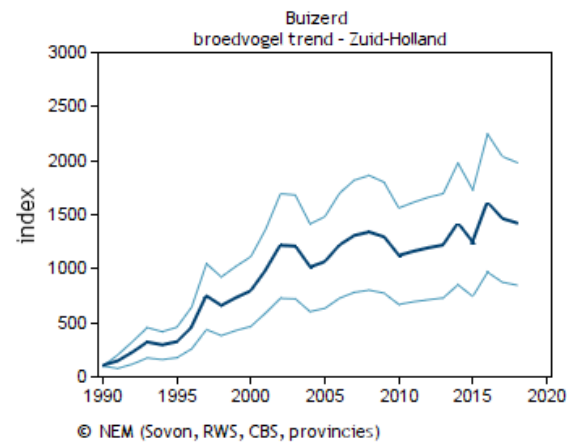
6.3 Monitoring

Er worden geen kunstmatige alternatieve nestlocaties aangeboden. Monitoring is niet aan de orde.

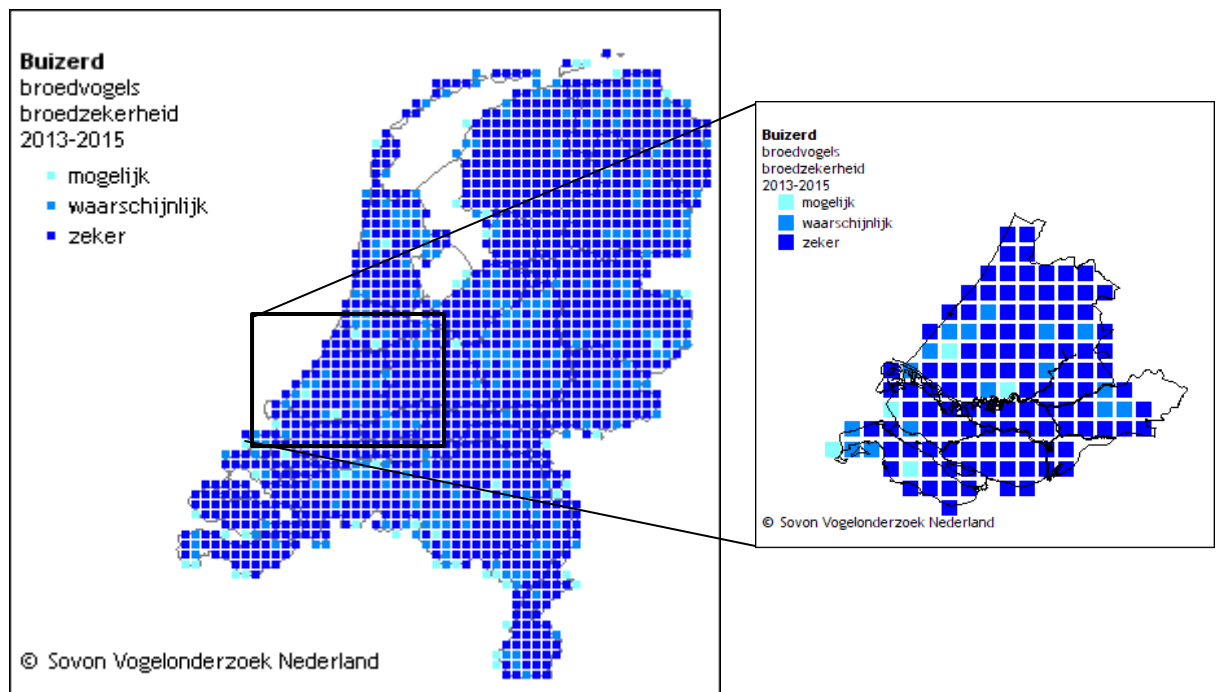
7. Gunstige staat van instandhouding

De buizerd is de meest voorkomende roofvogel binnen Nederland. Voor 1980 kwam deze soort voornamelijk voor in bosschages in het oosten van het land. In de jaren '80 waren er slechts 2000 tot 2500 broedparen binnen Nederland. Tegenwoordig heeft de soort zich sterk uitgebreid, en zijn er 10.000 tot 17.000 broedparen aanwezig. De landelijke staat van instandhouding kan als 'gunstig' worden beschouwd. De buizerd heeft geen rode lijst status.

Tussen 1990 en 2018 zag deze soort dan ook een significante toename van meer dan 5% per jaar, een verdubbeling van de aantallen (Figuur 5). Ook in Zuid-Holland is de buizerd talrijk als broedvogel (Figuur 6) conform de landelijke trend. In de laatste 12 jaar zijn er geen significante toe- of afnames in broedgevallen van deze soort voorgekomen in Zuid-Holland. De populatie kan dan ook als stabiel worden beschouwd. In de omgeving van het plangebied zal de situatie niet anders zijn.

Figuur 5. Trend van broedende buizerds tussen 1990 en 2018 in Noord-Holland gebaseerd op het BMP (Meetnet Broedvogels). Bron: Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Figuur 6. Broedgevallen van de buizerd binnen Nederland en de provincie Zuid-Holland tussen 2013 en 2015. Bron Sovon Vogelonderzoek Nederland.

8. Maatregelen

8.1 Maatregel

In deze paragraaf wordt beschreven wat de noodzakelijke mitigerend maatregelen zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel mogelijk te voorkomen. De maatregelen zullen zich zoveel mogelijk richten op het voorkomen van verstoring tijdens het broedseizoen. Hierdoor wordt verstoring tijdens de kwetsbare periode en mogelijke doding van individuen voorkomen.

De volgende maatregelen zullen genomen worden ten gunste van de buizerd:

- Werken buiten de kwetsbare periode
Het verwijderen van de bomenrij zal buiten het broedseizoen gebeuren, wanneer de buizerd kwetsbaar is en mogelijk jongen heeft. Kappen zal plaatsvinden tussen september en januari (Tabel 1). Het kappen van de bomen zal als eerste gebeuren, voordat de verdere werkzaamheden ten behoeve van het natuurgood worden uitgevoerd. Zo is er geen kans dat de werkzaamheden verstoring oplevert tijdens het broedseizoen.

Tabel 1. Kwetsbare periode van de buizerd in rood.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Voortplanting												

- Inschakelen buizerddeskundige
De desbetreffende ecooloog zal worden geraadpleegd en geïnformeerd worden omtrent alle beslissingen die gemaakt worden op het gebied van ecologie. De ecooloog zal tevens bij het ongeschikt maken van de buizerdhorst aanwezig zijn.

8.2 Locatie maatregel

De locatie en grenzen van het plangebied zijn aangegeven in Figuur 1. De locatie van de buizerdhorst en de te kappen bomen zijn terug te vinden in Figuur 3.

8.3 Doel maatregel

Het doel is om te voorkomen dat de buizerd onnodig verstoord wordt tijdens het broeden, of dat het broedpaar en/of hun jongen gedood of verwond raken tijdens de voorgenomen werkzaamheden.

8.4 Effectiviteit maatregel

Door buiten het broedseizoen te werken worden er geen dieren verwond, gedood of verstoord tijdens de broedperiode.

8.5 Afhankelijkheid van derden

Voor de uitvoering van het kappen van de bomen zal er een externe partij worden ingeschakeld.

9. Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

Het plangebied is specifiek aangeschaft voor het realiseren van een natuurgood. De werkzaamheden zijn daarom locatiegebonden en kunnen niet elders worden uitgevoerd.

9.2 Alternatieve inrichting

Het aanbieden van kunstnesten of andere kunstmatige broedgelegenheden worden niet als een geschikte maatregel beschouwd, vanwege de onvoldoende bewezen effectiviteit ervan. Deze opties worden niet of zelden gebruikt door deze soort. Ook het behouden van het bosje waarin de buizerd broedt is geen ecologisch zinvolle optie. Het natuurgoodgebied, met voedselbos, erfbos en fietspaden zal na de voorgenomen werkzaamheden het gebied minder geschikt maken als foerageergebied voor de buizerd. De directe omgeving verandert dermate dat de kans groot is dat het buizerdpaartje zal besluiten elders in de omgeving te gaan broeden.

9.3 Alternatieve werkwijze

De voorgestelde werkwijze is het minst schadelijk voor de buizerd. Door de kap van de bomen als eerste uit te voeren, zal de realisatie van het natuurgood geen verstoring opleveren voor de buizerd tijdens het broedseizoen. Hiermee heeft het buizerdpaar ook voldoende tijd om alternatieve locaties in de omgeving te verkennen.

9.4 Alternatieve planning

De voorgestelde periode, in de winter, is het minst schadelijk voor de buizerd. Door buiten het broedseizoen (Tabel 1) te werken is er geen kans dat de buizerd gewond raakt of verstoord wordt tijdens de broedperiode.

Literatuur

- Ekoza, 2019. Quickscan flora & fauna Natuurgoed Ziedewij Barendrecht. Rapportnummer: 18.092.
- Ekoza, 2020. Nader onderzoek ecologie grote modderkruiper natuurgoed Ziedewij. Rapportnummer: 19.162a
- Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- RVO, 2014. Soorten standaard Buizerd. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Websites

- www.google.com/maps
- www.natuurgoedziedewij.nl
- www.openstreetmap.org
- www.rijksoverheid.nl
- www.sovon.nl
- www.vogelatlas.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.wetten.overheid.nl